

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719202276
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719202276.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Andreja Kekelyho, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX E. XXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky: Mgr. Z. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX E. XXX, zastúpenej obchodnou spoločnosťou: AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., so sídlom Škultétyho 472/10, 036 01 Martin, IČO: 36 868 108 a otca: Ing. E. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX X. XXX, zastúpeného JUDr. Martinou Kiseľovou, advokátkou, so sídlom Pavla Mudroňa 26, 036 01 Martin, IČO: 42 392 144, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 24P/31/2019-211 zo dňa 06.12.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 24P/31/2019-211 zo dňa 06. 12. 2019 zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca na zníženie výživného (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 20.06.2019 sa otec domáhal, zmeny predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom a uložil mu povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške po 150,00 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil tým, že od posledného rozhodovania o výživnom sa znížil jeho príjem, preto nie je schopný platiť na maloletého a na ďalšie plnoleté dieťa rodičov výživné v celkovej výške 1.000,00 eur mesačne. Matka sa k návrhu otca vyjadrila tak, že nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného, a to predovšetkým vzhľadom na majetkové pomery otca, ktorý sa zbavuje svojho majetku. Kolízny opatrovník sa k návrhu otca vyjadril tak, že zníženie výživného nikdy nie je v záujme maloletého dieťaťa, avšak vzhľadom na situáciu otca ponechal rozhodnutie na zvážení súdu.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal konajúci súd preukázané, že rozsudkom o rozvode manželstva rodičov zo dňa 25.09.2014 bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého I. sumou 400,00 eur a na výživu ďalšieho (toho času plnoletého) dieťaťa R. V., nar. XX.XX.XXXX rodičov sumou 450,00 eur. Rozsudkom zo dňa 28.11.2016 bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého I. sumou 475,00 eur a na výživu ďalšieho dieťaťa rodičov - R. V., sumou 525,00 eur. V čase rozhodovania súdu o rozvode manželstva priemerná čistá mzda otca predstavovala sumu vo výške 2.233,26 eur mesačne ; v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom táto priemerná čistá mzda predstavovala sumu vo výške 2.018,91 eur mesačne. Ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie v aktuálne prejednávanej veci priemerná čistá mzda otca predstavovala sumu cca 1.200,00 eur mesačne. Dňa 15.06.2018 otec predal svoj 1-izbový byt svojej priateľke za kúpnu cenu vo výške 22.500,00 eur, ktorou bol okrem iného splatený zostatok hypotekárneho úveru určeného na kúpu tejto nehnuteľnosti vo výške 20.122,00 eur. Dňa 03.10.2019 otec predal svoj 2-izbový byt za kúpnu cenu vo výške 66.990,00 eur, ktorou bol okrem iného tiež splatený zostatok hypotekárneho úveru určeného na

kúpu tejto nehnuteľnosti vo výške 34.515,00 eur. Otcovi tým zanikla povinnosť splácať dva hypotekárne úvery sumami 167,69 eur a 202,85 eur mesačne.

4. Citujúc ust. § 62 ods. 2 a 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len „Zákon o rodine“) a zisteného skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru, že majetkové pomery otca neodôvodňujú zníženie výživného, keď vychádzal predovšetkým zo skutočnosti, že otec predal svoje dva byty. Z predaja 2-izbového bytu predstavoval jeho čistý príjem po splatení hypotekárneho úveru určeného na nadobudnutie tejto nehnuteľnosti sumu 32.475,00 eur. Otec časť z tohto príjmu vo výške 10.000,00 eur použil na čiastočné splatenie svojho ďalšieho hypotekárneho úveru. Okresný súd tento výdavok nevzal do úvahy, nakoľko dospel k záveru, že ho nebolo nevyhnutné vynaložiť. Hoci otec predaj nehnuteľnosti odôvodnil tým, že sa mu znížila splátka z tohto hypotekárneho úveru, vzhľadom na príjem z predaja uvedeného bytu súd prvej inštancie nepokladal za nevyhnutné znížiť túto splátku. Svoj 1-izbový byt predal otec svojej priateľke za kúpnu cenu vo výške 22.500,00 eur. Aj príjem z predaja tohto bytu použil na splatenie hypotekárneho úveru určeného na nadobudnutie tejto nehnuteľnosti. Prvoinštančný súd v tomto prípade dospel k záveru, že otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal majetkového prospechu. Trhová cena uvedeného bytu bola totiž vyššia ako jeho kúpna cena. Na preukázanie trhovej ceny prevádzanej nehnuteľnosti však súd z dôvodu nadbytočnosti nevykonal dokazovanie, keďže žiaden z účastníkov konania ho nenavrhol a súd nepovažoval za dôležité ho vykonať, nakoľko návrh na začatie konania považoval za nedôvodný už aj s prihliadnutím na čistý príjem otca z predaja jeho 2-izbového bytu. Rovnako súd nevykonal dokazovanie navrhnuté matkou na preukázanie skutočného zaplatenia kúpnej ceny priateľkou otca. Aj toto dokazovanie považoval totiž za nadbytočné, keďže pri skúmaní majetkových pomerov otca bral do úvahy, že otec tento príjem mal a teda jeho majetkové pomery sa v tomto smere zlepšili a neodôvodňujú zníženie výživného na syna. V tejto súvislosti súd tiež uviedol, že neprihliadol na námietku matky, že otcom predložené potvrdenie o zostatku hypotekárneho úveru vo výške 20.122,13 eur bolo vystavené už dňa 12.06.2018. Išlo totiž o zostatok hypotekárneho úveru určeného na nadobudnutie 1-izbového bytu otca, ktorý bol predaný v uvedenom čase. Vystavené potvrdenie teda práve preukazovalo splatenie zostatku hypotekárneho úveru po predaji 1-izbového bytu otca. Navyše predajom uvedených bytov otcovi zanikla povinnosť splácať dva hypotekárne úvery v sumách 167,69 eur + 202,85 eur mesačne. Už len samotný príjem otca z predaja bytov (dokonca len príjem otca z predaja jeho 2-izbového bytu) spôsobil neodôvodnosť jeho návrhu na zníženie výživného. Na tomto závere nič nemohlo zmeniť ani zníženie príjmu otca zo závislej činnosti. Príjem z predaja uvedených bytov totiž otcovi umožňuje pokryť všetky jeho výdavky, ako aj naďalej platiť doposiaľ určené výživné na maloletého I.. Vo vzťahu k výdavkom otca bolo uplatnené ich zvýšenie len vo vzťahu k potrebe dochádzať do zamestnania. Ani táto potreba a výdavky na ňu vynaložené vzhľadom na majetkové pomery otca neodôvodňovali zníženie výživného. V tejto súvislosti mal súd preukázané, že súčasný zamestnávateľ otca mu náklady na dochádzanie do zamestnania nenahrádza. V priebehu konania otec ďalej namietal, že neboli preukázané výdavky na maloletého a že matka má/ prípadne môže mať vyšší príjem. Vo vzťahu k výdavkom na maloletého (a na domácnosť matky, v ktorej tento žije) konajúci súd uviedol, že otec netvrdil, že by od posledného rozhodovania o výživnom došlo k ich zníženiu, a tak nemal dôvod dospieť k takémuto záveru. Z tohto dôvodu považoval okresný súd za postačujúci prehľad výdavkov na domácnosť matky a doklady na preukázanie niektorých týchto výdavkov, a preto zamietol návrhy na ďalšie dokazovanie ohľadom niektorých konkrétnych položiek uvedeného prehľadu. Vo vzťahu k príjmom matky nebolo v konaní žiadnym spôsobom preukázané, že tieto by boli vyššie, ako vyplývajú z jej daňových priznaní ako samostatne zárobkovo činné osoby na základe živnostenského oprávnenia i ako spoločníčky spoločnosti s ručením obmedzeným a z jej už skončeného pracovného pomeru, a už vôbec, že by boli tieto príjmy vyššie ako v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom do tej miery, aby odôvodňovali zníženie výživného na maloletého I.. Toto nepovažoval za preukázané ani čestnými prehláseniami niekoľkých zákazníkov matky vo vzťahu k jej podnikaniu na základe živnostenského oprávnenia. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že v súdnej veci nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného na maloletého a preto návrh otca zamietol. Aj keď sa znížil jeho príjem zo závislej činnosti, toto zníženie je otec schopný vyrovnáť príjmom z predaja svojich bytov, resp. z príjmu z predaja len svojho 2-izbového bytu. Taká zmena pomerov vo vzťahu k výdavkom otca, výdavkom na maloletého i k príjmom matky, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, v konaní nebola preukázaná. Konajúci súd ďalej poukázal na ďalšie skutočnosti uvádzané jednak otcom, jednak matkou (ako napríklad vlastníctvo otca aj matky spoluvlastníckych podielov k ďalším nehnuteľnostiam, možnosť matky zamestnať sa a dosahovať vyšší príjem, pomer určeného výživného k príjmu otca a jeho tvrdená nadštandardnosť), na ktoré však neprihliadal, keďže tieto nesúviseli so zmenou pomerov, odôvodňujúcou zmenu rozhodnutia

o výživnom, ale boli tvrdené už v predchádzajúcich konaniach, v ktorých sa o výživnom na obidve deti V. (R. i I.) rozhodovalo a súd sa s nimi v týchto konaniach vysporiadal.

5. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciou ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

6. Proti tomtuo rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že by znížil jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému I. zo sumy 475,00 eur na sumu 150,00 eur počnúc dňom podania návrhu na zníženie výživného na súd, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Svoj opravný prostriedok odvolateľ odôvodnil s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a ust. § 62 ods. 1 CMP. Konkrétne namietal, že v konaní preukázal, že v období od júna 2019 do 07.07.2019 bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, následne sa zamestnal v obchodnej spoločnosti BROCH ADLER SLOVAKIA, s.r.o. s čistou mzdou na úrovni 1.165,00 eur mesačne. Na jeho strane tak došlo k podstatnej zmene pomerov, spočívajúcej v znížení príjmu a aj celkovej životnej úrovne. Napriek tomu na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neprihliadal. Otec tiež nesúhlasil s tvrdením okresného súdu, že sa zbavil majetku, keďže predal 1-izbový byt a následne 2-izbový byt, ktorých bol vlastníkom. Súd prvej inštancie nezobral do úvahy časovú súvislosť predaja oboch nehnuteľností. 1-izbový byt v Martine predal v roku 2018, kedy ceny bytov boli podstatne nižšie, ako sú v súčasnosti. V tom čase mu aj jeho zárobkové pomery umožňovali platiť výživné v súdom stanovenej výške. Do spisu otec predložil prehľad Národnej banky Slovenska o vývoji cien nehnuteľností v Slovenskej republike v roku 2018, z ktorého vyplýva priemerná cena podlahovej plochy metra štvorcového nehnuteľností v Žilinskom kraji v jednotlivých štvrťrokoch daného roka. Naopak matka ničím nepreukázala svoje tvrdenie o tom, že cena jeho 1-izbového bytu by mala byť v roku 2018 takmer dvojnásobná oproti cene, za ktorú byt otec predal. Súd prvej inštancie si aj napriek tomu toto jej nepodložené tvrdenie osvojil, hoci otec toto tvrdenie matky výslovne poprel a produkoval už zmienený dôkaz. Pritom vôbec nie je podstatné, kto bol nadobúdateľom uvedeného bytu. Z bytu otec nemal prakticky nijaký osov, pretože tento bol zaťažený hypotekárnym úverom, ktorého splácanie na seba prevzal v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze manželstva s matkou maloletého, (kedy aj nadobudol do výlučného vlastníctva aj uvedený byt). Navyše otec byt predal viac ako rok predtým, ako sa zmenila jeho finančná situácia v dôsledku skončenia pracovného pomeru zo strany jeho predchádzajúceho zamestnávateľa, čo v tom čase nemohol nijako predvídať. Rovnako otec preukázal, že z kúpnej ceny z predaja 1-izbového bytu bol v celom rozsahu splatený zostatok hypotekárneho úveru, ktorým bola financovaná jeho kúpna cena. V júni 2019, kedy sa stal otec nezamestnaným, mal záväzky z dvoch hypotekárných úverov, ktorými boli zaťažené dve nehnuteľnosti v jeho vlastníctve, a to 2-izbový byt v Martine na sídlisku Podháj a rodinný dom vo X., v ktorom býva. Počnúc mesiacom jún 2019 bola jediným príjmom otca dávka v nezamestnanosti, ktorú poberal. S vlastníctvom 2-izbového bytu boli spojené len náklady, (pokiaľ byt nebol prenajatý). Posledný nájomník, ktorého v byte otec mal, ukončil nájomný vzťah začiatkom roku 2019 a byt tak nebol využitý. Nového nájomníka v tom čase otec nevedel zohnať. Za však byt musel platiť splátky hypotekárneho úveru, platby spojené s užívaním bytu a inkaso, t. j. vynakladal na byt len výdavky a tento mu neprinášal prospech. Aj v čase, keď otec byt prenajímal, nemal z neho priamy finančný prospech v podobe ďalšieho príjmu, keďže nájomné pokrývalo splátky hypotekárneho úveru, režijné náklady na byt a jeho prevádzku i zaplatenú daň z príjmu. Bolo preto pochopiteľné, že otec tento byt predal, aby vo svojej neistej finančnej situácii a pri zníženom príjme zo zamestnania nemal záväzky voči finančným inštitúciám, ktoré nebude schopný plniť. 2-izbový byt otec predal až v októbri 2019, výživné však žiadal znížiť už od júna 2019. S týmto sa súd prvej inštancie nijakým spôsobom nevysporiadal. Nemôže súhlasiť s tým, ak súd prvej inštancie nebral do úvahy ním uhradenú mimoriadnu splátku na hypotekárny úver na rodinný dom vo X. vo výške 10.000,00 eur, ktorú uhradil po obdržaní kúpnej ceny za 2-izbový byt. Vzhľadom na súčasnú výšku výživného na obe jeho deti je pre neho podstatnou skutočnosťou, akú výšku mesačných nákladov na bývanie vynakladá, pretože od výšky istiny úveru sa odvíja aj výška úrokov, ktoré zaplatí a o ktoré v konečnom dôsledku poskytnutý úver preplatí. V ďalšom otec namietal spôsob, akým súd prvej inštancie vykonal dokazovanie. Najskôr mu dal na pojednávaní priestor v rámci výsluchu matky prostredníctvom jeho právnej zástupkyne klásť jej otázky, ktoré boli z jeho strany zamerané na ňou vynakladané výdavky, no v priebehu výsluchu tento ukončil s tým, že ďalšie otázky nepripúšťa a vyhlásil dokazovanie za skončené. Otec pritom v rámci pojednávania namietal, že matkou tvrdené výdavky na maloletého, ako aj tvrdené výdavky vynakladané matkou na domácnosť, sú nepreukázané a nadhodnotené. Týmito námietkami sa súd prvej inštancie nezaoberal a nedal otcovi priestor ich preukázať. Listinné dôkazy

produkovanej matkou - niekoľko desiatok pokladničných dokladov, súd otcovi nedoručil, ale dal len na nahliadnutie jeho zástupkyňi v priebehu výsluchu matky. Otec tak ako účastník nemal dostatok času na oboznámenie sa s týmito dôkazmi a preto namietal, že mu týmto spôsobom súd prvej inštancie odňal možnosť konať pred súdom. Dokazovanie súdu tak nebolo vykonané v súlade s ustanoveniami CSP a CMP. Súčasne otec namietal záver okresného súdu, že jeho majetkové pomery neodôvodňujú zníženie výživného, napriek tomu, že súd konštatoval, že u neho došlo k preukázateľnému zníženiu jeho príjmu. Konajúci súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal ani s tou skutočnosťou, že v období jún až október 2019 (kedy bol otec ešte vlastníkom 2-izbového bytu) bol jeho príjem nedostatočný v porovnaní s výdavkami vynakladanými na výživné, dva hypotekárne úvery a ostatné životné náklady. Vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku otec nadobudol dojem, že pokiaľ predal svoj 2-izbový byt, súd mal za to, že sa vzdal majetku a po odpočítaní sumy zaplateného hypotekárneho úveru, ktorým bol byt financovaný, má stále ešte prostriedky, z ktorých môže výživné na syna platiť v doterajšej výške. Odvolateľ tiež uviedol, že aj v prípade, ak by 2-izbový byt nebol predaný, súd prvej inštancie by zrejme dospel k záveru, že má možnosť tento byt predať a týmto spôsobom si zabezpečiť ďalšie prostriedky na úhradu výživného v pôvodne stanovenej výške. Pritom to, či došlo ku zmene pomerov na strane matky, resp. maloletého dieťaťa, súd prvej inštancie nijakým spôsobom neskúmal a nepovažoval to pre toto konanie ani za potrebné. Tento postup súdu prvej inštancie považoval otec za rozporný s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keď odôvodnené potreby oprávneného (syna I.) neboli súdom nijakým spôsobom skúmané, ani vyhodnocované. V tomto kontexte otec opakovane namietal matkou tvrdené výdavky na maloletého i na chod jej domácnosti. Tieto považoval vo veľkej miere za nepreukázané a nadhodnotené. Každý účastník konania má nielen povinnosť tvrdenia, ale aj povinnosť ním tvrdené skutočnosti riadne preukázať. V tomto prípade však matka neuniesla dôkazné bremeno týkajúce sa odôvodnených potrieb maloletého. Rovnako otec namietal odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti, v ktorej súd prvej inštancie uviedol, že vykonal dokazovanie spismi Okresného súdu Martin vedenými pod sp. zn. 16P/175/2014, sp. zn. 20P/274/2015 a spis. zn. 15Pc/13/2019. Tieto spisy mohol mať súd prvej inštancie pripojené, ale nevykonal dokazovanie ich oboznámením, pretože tieto spisy neboli na pojednávaní vôbec prečítané. Takýto postup súdu prvej inštancie pri vykonávaní dokazovania nezodpovedá ani ust. § 204 CSP a ani ust. § 35 CMP, v zmysle ktorého je súd je povinný zistiť skutočný stav veci. Z postupu súdu prvej inštancie nadobudol pocit, že nemal za potreby mať v konaní preukázané, či a akým spôsobom došlo k zmene pomerov na strane maloletého. Pritom z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že na strane oprávneného má súd skúmať skutočné odôvodnené potreby, pretože výživné má splňať aj požiadavku jeho primeranosti. V konaní však nebolo zo strany matky tvrdené, že by maloletý mal konkrétne zvýšené potreby, s ktorými by boli spojené zvýšené náklady (napr. nepriaznivý zdravotný stav, športová činnosť a pod.) Podaným návrhom sa otec domáhal zníženia výživného, o. i. zrušením povinnosti prispievať na tvorbu úspor, ako aj znížením bežného výživného. Súd prvej inštancie tiež nijakým spôsobom nevyjadril, prečo je naďalej odôvodnené, aby napriek preukázanej zmene pomerov na strane otca, je aj do budúcnosti viazaný povinnosťou prispievať na tvorbu úspor pre maloletého. Práve v dôsledku podstatného zníženia príjmu na jeho strane nastáva situácia, kedy v prípade, ak bežné výživné určené v primeranej výške vzhľadom na jeho príjem by nepostačovalo na úhradu všetkých potrieb maloletého, toto by bolo dopĺňané z úspor, ktoré maloletému vytvoril v minulosti. Naopak okresný súd v konaní vôbec nezohľadnil tú skutočnosť, že matka maloletého sa bez dôležitého dôvodu vzdala príjmu, kedy na jej žiadosť bol skončený jej pracovný pomer v spoločnosti TOM GYN s.r.o., kde pracovala na čiastočný pracovný úväzok. Zároveň však poukazyval na to, že matkou deklarované príjmy zo živnosti a zo spoločnosti s ručením obmedzeným Tia plus s.r.o., (ktorej je jediným spoločníkom a konateľom), podľa predložených daňových priznaní sú vo výške len okolo 50,00 eur mesačne. Otec do spisu predložil aj potvrdenia o tom, že matka nevydáva všetkým svojim klientom príjmové doklady za ňou poskytované služby, t. j. jej skutočné príjmy sú vyššie ako deklarované. Matkou tvrdené výdavky na deti a domácnosť majú dosahovať (podľa ňou predloženého prehľadu) sumu 616,47 eur mesačne na syna a 925,94 eur na dcéru, t. j. len na deti matka vynakladá mesačne sumu viac ako 1.500,00 eur. Matka tiež v konaní uviedla, že jej partner je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce. Z toho je zrejmé, že príjmy matky pochádzajú aj z iných ako ňou tvrdených zdrojov. Potencialita príjmov matky vzhľadom na jej vzdelanie (zdravotná sestra) je podstatne vyššia, ako ňou preukázané príjmy, ktoré mesačne dosahuje. Súd prvej inštancie však prezentoval názor, že pokiaľ má otec z predaja nehnuteľnosti: 2-izbového bytu disponibilný príjem (ktorý vyčíslil na sumu 32.475,00 eur), má z čoho uhrádzať i výživné na deti v pôvodne určenej výške, a to bez ohľadu na to, akú výšku dosahujú ich odôvodnené potreby. Pri toho času nastavenej výške výživného 1.000,00 eur mesačne na obe deti by teda podľa názoru konajúceho súdu otec mal mať zrejme dostatok prostriedkov na úhradu pôvodne určeného výživného na

nedefinované obdobie (zrejme minimálne 32 mesiacov), kým neminie všetky svoje úspory, ktoré by mal mať z predaja nehnuteľností. Z príjmu, ktorý otec dosahuje zo zamestnania, však musí hradiť aj výdavky na svoj vlastný život, na úhradu platieb spojených s bývaním, hypotekárnym úverom, dochádzaním do zamestnania, stravou a ostatnými oprávnenými potrebami. Nemôže byť predsa legítimne, aby povinný rodič mal platiť výživné v pôvodne nastavenej výške až dovtedy, kým jeho majetkové pomery nebudú natoľko zlé, aby už okrem mesačného príjmu zo zamestnania nemal nijakú finančnú rezervu. Tak ako matka tvrdí, že v súvislosti s bývaním v rodinnom dome jej vznikajú náklady na jeho údržbu, rovnaké náklady musí vynaložiť aj otec. Otec nemôže svoje finančné možnosti vyčerpať v celom rozsahu len na pokrytie vysokej životnej úrovne svojich detí a sám žiť na hranici svojich možností. Jeho súčasný príjem vo výške cca 1.165,00 eur v čistom nie je bežným príjmom a radí sa medzi tie vyššie. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch svojich rodičov. V tomto prípade však súčasná životná úroveň otca nedosahuje takú výšku, aby naďalej odôvodňovala jednak platenie bežného výživného na maloletého I. v sume 350,00 eur mesačne, ako aj prispievanie na tvorbu jeho úspor sumou 125,00 eur mesačne. V čase, kedy sa s matkou maloletého rozvádzali, súhlasil s uzatvorením rodičovskej dohody, na základe ktorej na deti platil výživné spolu vo výške 850,00 eur, čo mu umožňovalo jeho majetkové pomery, hoci ani v tom čase náklady a potreby detí nedosahovali takú výšku, ako ním platené výživné. Otec má pocit, že už dlhšiu dobu pre svoje deti predstavuje len osobu, ktorá im hradí ich vysoký životný štandard. Maloletý I. sa s ním nestretáva, sám ho nekontaktuje, a ani matka ho zrejme nemotivuje k tomu, aby s otcom trávil čas. Pokiaľ sa otec maloletému neozve, nemá s ním kontakt. Z uvedených dôvodov tak považoval otec napadnutý rozsudok za neprávny a jeho návrh na zníženie výživného na maloletého za dôvodný.

8. K odvolaniu otca sa matka písomne vyjadrila tak, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie na zistenie majetkových pomerov otca, kedy dospel k záveru, že tieto neodôvodňujú zníženie výživného na maloletého, s ktorým sa matka stotožnila. Podľa jej názoru odvolacie dôvody otca nie sú založené na podkladoch súdu neznámych a v konaní neboli preukázané žiadne nové skutočnosti. Otec zmenil zamestnanie, avšak jeho príjem to v konečnom dôsledku nepostihlo. Možno konštatovať, že jeho príjmy neboli vo výraznej miere pozmenené natoľko, aby bola znížená jeho vyživovacia povinnosť voči deťom. Súčasne matka opakovane prezentovala svoj názor, že cena za predaj 1-izbového bytu otca bola podhodnotená minimálne o cca 20.000,00 až 25.000,00 eur. K strate príjmu otca za obdobie nezamestnanosti matka uviedla, že išlo len o obdobie jediného mesiaca jún 2019, pričom však otec opomína, že obdržal od svojho bývalého zamestnávateľa odstupné vo výške nad 10.000,00 eur. V ďalšom matka poukazovala na to, že použitím predajom nehnuteľností získaných peňažných prostriedkov na splatenie dvoch hypotekárných úverov sa otcovi znížili bežné výdavky v podobe splácania týchto hypotekárných úverov mesačne v značnej sume. V ďalšom matka považovala návrh otca na zníženie výživného na maloletého zo sumy 475,00 eur na sumu 150,00 eur za výrazný zásah do životnej úrovne maloletého. Z konania otca je zrejme, že chce odoprieť maloletému čo najlepší vývoj za súčasného zdieľania životnej úrovne rodičov. Všetky potreby maloletého boli v konaní preukázané v extenzívnom dokazovaní. Otec nemá problém na jednej strane zasielať na konto nadácie Dobrý anjel mesačne sumu 5,00 eur, na druhej strane však žiada zníženie výživného na svoje vlastné deti s odôvodnením, že jeho deti určené výživné nepotrebujú. SA poukazom na uvedené matka považovala odvolanie otca za nedôvodné a navrhla odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok potvrdiť.

9. Otec v odvolacej replike uviedol, že povinnosťou súdu v tomto konaní bolo preskúmať aj potreby na strane dieťaťa, resp. jeho matky, ktoré rovnako majú vplyv na určenie výšky vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči dieťaťu. Ich pomery však neboli prešetrené zo strany súdu prvej inštancie dostatočne. Matka vo vyjadrení k odvolaniu opäť zavádza súd, keď tvrdí, že síce zmenil zamestnanie, ale v konečnom dôsledku to nepostihlo jeho príjem. Tieto tvrdenia sú nepravdivé, pretože v konaní bolo preukázané, aký bol jeho vymeriavací základ v čase, kedy bol zamestnancom obchodnej spoločnosti ITW Slovakia, s. r. o. a v súčasnosti, kedy pracuje pre spoločnosť BROCH ADLER SLOVAKIA, s. r. o. Je evidentné, že na jeho strane došlo k zásadnému poklesu príjmu. Pokiaľ mu bola predchádzajúcimi súdnymi rozhodnutiami určená vyživovacia povinnosť na maloletého vo výške 475,00 eur mesačne a na dcéru R. vo výške 525,00 eur mesačne, vynakladá len na vyživovaciu povinnosť na deti mesačne sumu 1.000,00 eur. Jeho čistý mesačný príjem zo zamestnania je počnúc mesiacom júl 2019 vo výške cca 1.300,00 eur. Objektívne teda nie je v jeho možnostiach platiť takto vysoké výživné naďalej. Poukázal ďalej na to, že v konaní o zníženie výživného na plnoletú dcéru R., ktoré bolo vedené na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 15Pc/13/2019, súd prvej inštancie čiastočne vyhovel návrhu na zníženie výživného, keď mu zrušil povinnosť prispievať dcére na tvorbu úspor sumou 125,00 eur mesačne. Toho času tak podľa súdnych rozhodnutí, hoc zatiaľ neprávoplatných, má povinnosť prispievať na výživu maloletého, ktorý je stredoškólak, vyšším výživným ako

na dcéru, ktorá je študentkou vysokej školy - Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach. Pritom matka maloletého v konaní nepreukázala nijaké výnimočné náklady, ktoré by u maloletého odôvodňovali pri preukázanej zmene pomerov na jeho strane, ponechanie výživného vo výške 475,00 eur. Syn nenavštevuje žiadne voľnočasové aktivity, nemá zvýšené výdavky v súvislosti so štúdiom, či dochádzkou do školy, netrpí zdravotnými problémami, s ktorými by boli spojené zvýšené výdavky, nenosí dioptrické okuliare. Matka v konaní tvrdila neprímerane vysoké náklady na domácnosť, ktoré však v mnohých položkách vôbec nepreukázala, aj keď otec namietal ich (ne)účelnosť i hodnovernosť ich vynaloženia. Tvrdenie matky, že otec mal pri skončení pracovného pomeru s predchádzajúcim zamestnávateľom ITW Slovakia, s. r. o. dostať odstupné vo výške nad 10.000,00 eur, otec v konaní poprel.

Z predložených listinných dôkazov je totiž zrejmé, že suma jeho poslednej výplaty, (vrátane preplatenia nevyčerpanej dovolenky a odstupného), bola vo výške 7.396,53 eur, a nie matkou tvrdených viac ako 10.000,00 eur. Životný štandard a mesačný príjem otca podstatným spôsobom poklesol. Pri zohľadnení súčasného čistého mesačného zárobku otca vo výške do 1.300,00 eur, predstavuje výživné vo výške 1.000,00 eur 76,92 % jeho čistého mesačného príjmu, resp. v prípade zníženého výživného na dcéru R. bez povinnosti prispievať na tvorbu úspor sumou 125,00 eur, tak výživné na obidve deti predstavuje 67,37 % čistého mesačného príjmu otca. Uvedené znamená, že životná úroveň jeho detí ďaleko prekračuje jeho vlastnú životnú úroveň, čo odporuje účelu a zmyslu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu. Pokiaľ ide o námietky matky týkajúce sa jeho príspevku na projekt Dobrý anjel, tieto považoval otec za zarážajúce. Bol presvedčený, že v živote maloletého nezohráva suma 5,00 eur pri v súčasnosti nastavenej výške výživného nijakú podstatnú rolu, avšak ľuďom žijúcim často na hranici, resp. aj za hranicou chudoby, môže aj táto suma pomôcť. Zároveň otec považoval za zarážajúce, že matka, ktorá prostredníctvom svojich daňových priznaní preukazovala čistý mesačný príjem na úrovni cca 50,00 eur a ktorá uviedla, že jej partner, s ktorým spolu s deťmi žije v spoločnej domácnosti, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, je schopná vynaložiť nemalé peniaze za exotickú dovolenku v Thajsku. Aj z tohto je zrejmé, že matka má dostatok finančných prostriedkov, aby sa aj sama podieľala na nákladoch starostlivosti o maloletého vyššou sumou, obzvlášť v situácii, kedy prišiel on o jeho nadštandardný príjem, z ktorého bol schopný platiť nadštandardné výživné pre svoje deti. Maloletý I. už nie je vo veku, kedy vyživovacia povinnosť zo strany matky je poskytovaná predovšetkým vo forme osobnej starostlivosti o dieťa. Otec nepopiera, že matka sa o deti stará, že vedenie domácnosti a zabezpečovanie chodu domácnosti vrátane nakupovania, prania, žehlenia a ostatných domácich prác, je spôsob podieľania sa na starostlivosti o dieťa, ale maloletý vo veku takmer 16 rokov je už v mnohých ohľadoch samostatný. V tom prípade aj u matky dieťaťa sa má prihliadať na to, aby sa na výžive dieťaťa podieľala aj finančným plnením. Otec tak bol presvedčený, že pri tak vysokom výživnom, ako je v súčasnosti maloletému poskytované, matka dokáže všetky jeho potreby pokryť len z ním plateného výživného. V tom prípade jej aj pri ňou deklarovanom takmer nulovom príjme ostávajú finančné prostriedky na to, aby absolvovala niekoľkokrát ročne dovolenku, vrátane ciest do exotických destinácií, akou Thajsko nepochybne je.

10. Matka v odvolacej duplike k argumentácii otca k jej súčasným pomerom uviedla, že táto predstavuje len ľútosť nad sebou samým bez ohľadu na deti. Otec zabúda na fakt, že s narastajúcim vekom sa potreby detí zvyšujú. Argumentácia otca, že maloletý je už vo veľa smeroch samostatný, však nevylučuje to, že chlapec v puberte, akým maloletý je, má svoje potreby, na ktoré treba vynaložiť adekvátne finančné prostriedky, a to bez ohľadu na to, či sa venuje voľnočasovým aktivitám alebo nie. K návšteve Thajska matka uviedla, že na tejto bola so svojim priateľom na pozvanie jeho brata, pričom tento všetky výdavky spojené s ich cestou a pobytom hradil jeho brat sám.

11. Kolízny opatrovník maloletého v odvolacom konaní neprodukoval žiadne vyjadrenie. Rovnako ani matka a otec neprodukovali už v odvolacom konaní ďalšie podania.

12. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania otca podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že otec sa návrhom na začatie konania podaným na súde prvej inštancie dňa 19.06.2019 (nie až dňa 20.06.2019, keďže k zápisu dotknutej veci do registra „P“ došlo až nasledujúceho pracovného dňa po doručení návrhu na začatie konania súdu prvej

inštancie dňa 19.06.2019 o 15.04 hod., k tomu pozri doručenkou na č. I. 15 spisu) domáhal počnúc dňom 01.07.2019 zníženia výživného na maloletého vo forme bežného výživného v sume 350,00 eur mesačne a vo forme príspevku na tvorbu úspor v sume 125,00 eur mesačne, určeného rozsudkami Okresného súdu Martin č.k. 16P/175/2014-56 zo dňa 11.11.2014 a č.k. 20P/274/2015-198 zo dňa 28.11.2016, na sumu 150,00 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil zmenou pomerov spočívajúcou zásadne v poklese jeho príjmu zo závislej činnosti spôsobeného skončením pracovného pomeru zo strany jeho predchádzajúceho zamestnávateľa z objektívnych dôvodov (v čase podania návrhu na začatie konania na súd bol otec nezamestnaný, pričom sa počnúc dňom 08.07.2019 opätovne zamestnal u iného zamestnávateľa s nižším príjmom).

14. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969). Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných hnutel'nych vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadať aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

15. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečením primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo

k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

16. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovaciej povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966)

17. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu Zákona o rodine v ust. § 78 (rovnako procesný predpis - ust. § 121 CMP) ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchyľil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi *clausula rebus sic stantibus* (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky *res iudicata* na základe preukázanej zmeny pomerov odôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená), ako aj vo vzťahu k dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciu povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nielen rozhodnutím súdu.

18. Z hľadiska skutkových podkladov pre rozhodnutie je procesný súd v konaní o výžive maloletého podľa ust. § 111 ods. 1 písm. c) CMP povinný zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP) a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 37 CMP). Procesný súd tak nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov, ako je tomu zásadne v sporovom konaní podľa ust. § 185 CSP.

19. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že nedošlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zníženie výživného otca k maloletému I., a to na tom základe, že otec aktuálne disponuje, aj napriek poklesu jeho príjmu zo závislej činnosti o cca 41 % (rozdiel v príjmoch otca v čase posledného

rozhodovania súdu o výživnom vo výške 2.018,91 eur a v príjmoch otca v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výške cca 1.200,00 eur sa rovná sume 818,91 eur, čo je 41 % zo sumy 2.018,91 eur), peňažnými prostriedkami v sume 24.852,87 eur (túto sumu súd prvej inštancie výslovne neuviedol, ale korešponduje s jeho skutkovými zisteniami uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku: súčet výšky kúpnej ceny za predaj oboch bytov otca = 22.500,00 eur + 66.990,00 eur = 89.490,00 eur, od ktorého odpočítal sumy splatenia hypotekárnych úverov prevzatých otcom vo výške 22.122,13 eur, vo výške 34.515,00 eur a vo výške 10.000,00 eur; 89.490,00 eur - 22.122,13 eur - 34.515,00 eur - 10.000,00 eur = 24.852,87 eur), z ktorého majetku môže naďalej uspokojovať výživu maloletého v doposiaľ určenom rozsahu, t. j. sumou 350,00 eur mesačne na bežné výživné a sumou 125,00 eur na tvorbu úspor. Nad rámec týchto úvah prezentoval súd prvej inštancie svoj ničím nepodložený záver o podhodnotenej kúpnej cene 1-izbového bytu otca, za ktorú mal tento byt previesť na svoju priateľku, keďže za účelom určenia trhovej ceny predmetného bytu nevykonal žiadny dôkaz a ani sa nijako nevysporiadal s dôkazom predloženým zo strany otca (informáciou NBS o priemerných cenách nehnuteľností na bývanie v Žilinskom kraji; na margo tohto dôkazu si však odvolací súd dovoľ vysloviť poznámku, že informácia o priemerných cenách nehnuteľností na bývanie v Žilinskom kraji je pre určenie ceny dotknutého 1-izbového bytu zavádzajúca, keďže nezohľadňuje druh nehnuteľnosti na bývanie, jeho lokalitu a ani kvantitu, či kvalitu konkrétnej nehnuteľnosti a je len spriemerovaním cien nehnuteľností za určité obdobie v Žilinskom kraji vyjadreným na m² plochy).

20. Súd prvej inštancie teda k svojmu záveru dospel bez toho, aby sa riadil vyššie spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, t. j. komplexne preskúmal zmenu pomerov, a to nielen na strane otca, ale aj na strane matky (keďže aj táto je v zmysle vyššie uvedeného povinná prispievať na výživu maloletého, aj keď do istej miery je jej vyživovacia povinnosť naďalej kompenzovaná osobnou starostlivosťou o maloletého). Konajúci súd sa dôsledne nezaoberal ani tým, či nedošlo k zmene pomerov aj na strane maloletého, (aj keď sa dá najmä s prihliadnutím na jeho vek predpokladať, že k zmene pomerov na strane maloletého, ktoré by sami o sebe odôvodňovali zníženie vyživovacej povinnosti otca nedošlo). Na strane oboch rodičov súd prvej inštancie nijako nezohľadnil ich vyživovaciu povinnosť (najmä teda otca) k ďalšiemu dieťaťu, a to k (medzičasom už plnoletej) dcére R. V.. Neskúmal žiadnym spôsobom, či aj vo vzťahu k nej nedošlo k zmene pomerov, ktorá by prípadne odôvodňovala zmenu rozsahu vyživovacej povinnosti rodičove k nej (či už vo forme zvýšenia, resp. zníženia výživného). Rozsah vyživovacej povinnosti otca k dcére R. V. bol pritom predmetom skúmania v paralelne vedenom konaní Okresného súdu Martin pod spis. zn. 15Pc/13/2019, a to na podklade návrhu otca na zníženie výživného zo dňa 14.06.2019.

21. Za popísanej situácie možno dať otcovi za pravdu, že v súdnej veci došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, teda, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia neúplne zistil skutočný stav a tento nedostatok nemožno napraviť (z dôvodu rozsiahlosti potrebného dokazovania) odvolacím súdom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok už len z tohto dôvodu, bez toho, aby sa zaoberal inými dôvodmi odvolania otca, podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného mimosporového konania vyjadrený v článkoch 1, 4 a 6 CMP v spojení s článkom 46 a násl. Ústavy a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu.

22. V ďalšom konaní súd prvej inštancie v ďalšom konaní komplexne objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletého I.. Súčasne súd prvej inštancie, vykoná dokazovanie (prípadne toto aj zopakuje) v súlade s ust. § 188 a § 195 a násl. CSP (najmä ust. § 204 CSP) a súčasne umožnil účastníkom konania vyjadriť sa k dôkazom (§ 182 CSP).

23. Za týmto účelom si na otca vyžiada od jeho zamestnávateľa potvrdenie o výške jeho čistého príjmu z jeho zamestnania od začiatku konania až do súčasnosti. Neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že pracovný pomer otca podľa pracovnej zmluvy zo dňa 01.07.2019 uzavretej medzi ním ako zamestnancom a obchodnou spoločnosťou BROCH ADLER SLOVAKIA s. r. o. ako zamestnávateľom bol dojednaný na dobu určitú do 31.12.2019. Preto súd prvej inštancie bude povinný zisťovať, či došlo k predĺženiu tohto pracovného pomeru a ak áno, požiada zamestnávateľa aj o zaslanie s tým súvisiacich listín. Ak následne došlo ku skončeniu pracovného pomeru otca u tohto zamestnávateľa, súd prvej inštancie od tohto zamestnávateľa vyžiada správu, z akého dôvodu došlo k skončeniu tohto pracovného pomeru a zároveň bude zisťovať, či u otca nedošlo k vzniku ďalšieho pracovnoprávneho vzťahu a aký je

príjem otca z neho. Rovnako súd prvej inštancie bude zisťovať, či otec nie je zároveň podnikateľom (§ 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení) a aký je jeho príjem z podnikania. Nadväzne na to súd prvej inštancie zistené skutočnosti vyhodnotí aj s ohľadom na zásady podľa ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, teda, či zo strany otca nedošlo bez dôležitého dôvodu k vzdaniu sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Touto zásadou sa bude súd prvej inštancie riadiť aj v prípade predaja 1-izbového bytu otca v prípade, že z dokazovania (napr. vyjadrením realitných kancelárií) vyjde najavo skutočnosť, že kúpna cena tohto bytu bola podhodnotená. V neposlednom rade pri posudzovaní príjmových pomerov otca (teda ich možného poklesu oproti času, kedy naposledy bolo rozhodované o vyživovacej povinnosti otca k maloletému v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 20P/274/2015) je potrebné, aby súd prvej inštancie zohľadnil aj skutočnosť, že otec mal nad rámec mzdy za posledný mesiac trvania jeho pracovného pomeru u zamestnávateľa ITW Slovakia, s. r. o. vyplatené aj odstupné vo výške dvojnásobku jeho priemerného mesačného zárobku (viď obsah výpovede z pracovného pomeru zo dňa 27.03.2019 a obsah výplatnej listiny vystavenej zamestnávateľom ITW Slovakia, s. r. o. za mesiac máj 2019) a rovnako, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 13.06.2019 s účinnosťou od 01.06.2019 bola otcovi priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu 62,7288 eur.

24. Pokiaľ ide o posúdenie zmeny pomerov na strane matky ohľadom zmien jej schopností a možností prispievať na výživu maloletého, túto otázku súd prvej inštancie posúdi túto otázku aj s ohľadom na ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine a rovnako sa bude zaoberať aj námietkou otca, či sa matka bez dôležitého dôvodu nevzdala výhodnejšieho zamestnania, resp. zárobku, ak na podklade dohody so zamestnávateľom TOM-GYN, s. r. o. došlo k skončeniu jej pracovného pomeru.

25. U oboch rodičov bude zároveň konajúci súd zisťovať ich aktuálne majetkové pomery, teda najmä existenciu vlastníctva ďalších nehnuteľností, prípadne dopravných prostriedkov (vyžiadanim si informácií z evidencie vozidiel a z údajov katastra nehnuteľností), iných majetkových hodnôt (zistením stavu na ich bankových účtoch, resp. zisťovaním vlastníctva cenných papierov, obchodných podielov) a posúdi tak, či nedošlo aj k zmene ich majetkových pomerov oproti času, kedy naposledy bolo rozhodované o vyživovacej povinnosti otca k maloletému v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 20P/274/2015.

26. Súd prvej inštancie si tiež pripojí spis Okresného súdu Martin sp. zn. 15Pc/13/2019, z ktorého zistí, či už bolo právoplatne rozhodnuté o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k dcére R. V.. V kladnom prípade bude z tohto rozhodnutia vychádzať pri posudzovaní otázky zmeny rozsahu povinnosti oboch rodičov prispievať aj na výživu dcéry R. V.. V opačnom prípade súd prvej inštancie túto otázku posúdi sám v zmysle ust. § 194 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

27. Napokon sa bude okresný súd venovať posúdeniu otázky, či aj na strane oprávneného maloletého nedošlo k takej zmene pomerov v jeho odôvodnených potrebách, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, aj keď, ako už odvolací súd uviedol, vzhľadom k veku a krátkemu časovému obdobiu od posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti otca k maloletému, nie je predpoklad, že by k takejto zmene pomerov došlo.

28. V neposlednom rade bude súd prvej inštancie prihliadať na to, že podľa rozsudkov Okresného súdu Martin č.k. 16P/175/2014-56 zo dňa 11.11.2014 a č.k. 20P/274/2015-198 zo dňa 28.11.2016, mal otec ku dňu podania návrhu na zníženie výživného (t. j. ku dňu 19.06.2019) prispieť na tvorbu úspor maloletého sumou 3.975,00 eur [podľa rozsudku č. k. 16P/175/2014-56 zo dňa 11.11.2014 za obdobie december 2014 až september 2016 sumou 1.100,00 eur (22 mesiacov x 50,00 eur) a podľa rozsudku č. k. 20P/274/2015-198 zo dňa 28.11.2016 za obdobie október 2016 až jún 2019 sumou 4.125,00 eur (33 mesiacov x 50,00 eur); 1.100,00 eur + 4.125,00 eur = 5.225,00 eur]. V kontexte tejto skutočnosti je potom, v prípade poklesu príjmu otca v takej miere, že by tento nepostačoval na úhradu jeho odôvodnených potrieb a bežného výživného na obe deti a súčasne za nezmenených majetkových pomerov (t. j. že by otec nenadobudol v období po poslednom určení jeho vyživovacej povinnosti k maloletému ďalšie majetkové hodnoty - nehnuteľnosti a pod.), na zváženie, či možno považovať za primerané a spravodlivé, aby sa otec naďalej podieľal zo svojich úspor (ako ich súd prvej inštancie v podstate vyčísľil na sumu 24.852,87 eur) i na tvorbe úspor maloletého I., a to či už vôbec, alebo aj v akomkoľvek menšom rozsahu.

29. Po vykonanom dokazovaní v načrtnutom smere súd prvej inštancie opätovne vec právne posúdi v zmysle vyššie spomenutých zásad a vo veci nanovo rozhodne, s tým, že je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným vyššie (§ 391 ods. 2 CSP).

30. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne o trovách prvoinštančného konania a v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP a § 58 CMP rozhodne j o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa

rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.